

ผลการจัดการเรียนรู้แบบ SQ5R ร่วมกับเทคนิคการใช้คำถามที่มีต่อการรู้เรื่องการอ่าน
และความสามารถในการเขียนสรุปความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2
THE EFFECTS OF SQ5R LEARNING MANAGEMENT WITH QUESTIONING
TECHNIQUES ON READING LITERACY AND SUMMARY WRITING ABILITIES OF
GRADE 8 STUDENTS

กิตติภัทร รุนกระโทก¹ และ สิรินาถ จงกลกลาง²

Kittipat Runkrathok¹ and Sirinat Jongkonklang²

^{1,2}คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา

^{1,2}Faculty of Education, Nakhon Ratchasima Rajabhat University

email: ¹nacketzaa@gmail.com, ²sirinat.j@nrru.ac.th

Received: February 17, 2025 Reviewed: February 27, 2025 Revised: March 11, 2025 Accepted: March 20, 2025

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เปรียบเทียบการรู้เรื่องการอ่านก่อนและหลังเรียน และหลังเรียนกับเกณฑ์ร้อยละ 70 2) เปรียบเทียบความสามารถในการเขียนสรุปความก่อนและหลังเรียน และหลังเรียนกับเกณฑ์ร้อยละ 70 3) เปรียบเทียบความรักและผูกพันกับการอ่านก่อนและหลังเรียน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยการจัดการเรียนรู้แบบ SQ5R ร่วมกับเทคนิคการใช้คำถามก่อนและหลังเรียน กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 8 คน โรงเรียนด้านอุดมวิทยา ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2566 ได้มาโดยการสุ่มแบบกลุ่ม เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แผนเตรียมความพร้อม แผนการจัดการเรียนรู้แบบ SQ5R ร่วมกับเทคนิคการใช้คำถาม แบบวัดการรู้เรื่องการอ่าน แบบวัดความสามารถในการเขียนสรุปความ และแบบวัดความรักและผูกพันกับการอ่าน สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ร้อยละ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที แบบ t-test Dependent Sample และ t-test One Sample ผลการศึกษา พบว่า 1) ผลการเปรียบเทียบการรู้เรื่องการอ่านหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และผลการเปรียบเทียบการรู้เรื่องการอ่านหลังเรียนไม่สูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 70 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 2) ผลการเปรียบเทียบความสามารถในการเขียนสรุปความหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และผลการเปรียบเทียบความสามารถในการเขียนสรุปความหลังเรียนสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 70 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ 3) ผลการเปรียบเทียบความรักและผูกพันกับการอ่านหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ: การจัดการเรียนรู้แบบ SQ5R, เทคนิคการใช้คำถาม, การเขียนสรุปความ, การรู้เรื่องการอ่าน

¹ นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา นครราชสีมา 30000

¹ M.Ed. Student. In Curriculum and Instructional, Nakhon Ratchasima Rajabhat University, Nakhon Ratchasima 30000 Thailand

² ผู้ช่วยศาสตราจารย์ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา นครราชสีมา 30000

² Assistant Professor, Faculty of Education, Nakhon Ratchasima Rajabhat University, Nakhon Ratchasima 30000 Thailand

Abstract

This study aimed to compare 1) reading literacy before and after studying, and after studying with the 70% criterion; 2) summary writing ability before and after studying, and after studying with the 70% criterion; and 3) reading engagement before and after studying among Grade 8 students. The SQ5R learning management method with pre- and post-study questioning techniques was employed. The participants consisted of 8 Grade 8 students studying at Danudomwittaya School, in the second semester, academic year 2023, selected through cluster sampling. The research instruments included a preparation plan, an SQ5R method with questioning techniques learning management plan, a reading literacy test, a summary writing ability test, and a reading engagement test. The data were analyzed using mean, percentage, standard deviation, dependent sample t-test, and one-sample t-test.

The study results were as follows. 1) The students' reading literacy after studying significantly increased compared to before studying at the 0.05 level, but it did not exceed the 70% criterion with statistical significance at the 0.05 level. 2) The students' summary writing ability after studying significantly improved compared to before studying at the 0.05 level and it significantly exceeded the 70% criterion with statistical significance at the 0.05 level. 3) The students' reading engagement after studying significantly increased compared to before studying at the 0.05 level.

Keywords: SQ5R learning management, questioning techniques, summary writing, reading literacy

บทนำ

มนุษย์ทุกชนชาติทุกภาษาในโลกนี้ ต่างมีภาษาใช้เป็นสื่อกลางในการติดต่อสื่อสารเพื่อให้เกิดความเข้าใจซึ่งกันและกัน จึงนับว่าภาษาเป็นเครื่องมือสำคัญที่มีคุณค่าอย่างยิ่งต่อมวลมนุษย์ที่อยู่ร่วมกันในสังคม โดยเฉพาะในปัจจุบันที่ข้อมูลข่าวสารสามารถติดต่อสื่อสารถึงกันได้อย่างรวดเร็ว เพราะความเจริญทางด้านเทคโนโลยีที่กำลังพัฒนาก้าวหน้ายิ่งขึ้น ส่งผลและทำให้การใช้ภาษาให้มีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ ไม่ว่าจะเป็นภาษาทางวิชาการ ภาษาทางธุรกิจ ภาษาในการสื่อสารมวลชน ตลอดจนภาษาที่ใช้ทั่ว ๆ ไปในชีวิตประจำวัน (ธัญญรัตน์ ชื่นแสงจันทร์, 2563, น. 66-78) การอ่านนับเป็นหนึ่งในทักษะการรับสารที่สำคัญ และมีส่วนช่วยพัฒนาคุณภาพชีวิตของมนุษย์ให้เกิดขึ้นได้ เนื่องจากทำให้มนุษย์ได้รับข้อมูลที่หลากหลายทางข้อมูลที่เกิดขึ้นในอดีต ปัจจุบัน รวมไปถึงการคาดการณ์สิ่งที่จะเกิดขึ้นในอนาคต และมีความสำคัญอีกหลายประการ คือ สามารถเสริมสร้างองค์ความรู้ พัฒนาคุณค่าทางอารมณ์ และส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ (กอบกาญจน์ วิเศษรัมย์, 2562, น. 78) การอ่านจึงมีความสำคัญอย่างยิ่งในชีวิตประจำวันของมนุษย์ เป็นสิ่งที่มีคุณค่าไม่ว่าจะเป็น การอ่านเพื่อการศึกษาหรือเพื่อค้นคว้าหาความรู้ในสิ่งที่ต้องการเรียนรู้ ส่งผลให้เกิดการ

พัฒนาบุคคลในสังคม เทคโนโลยีวิทยาการที่ทันสมัยและพัฒนาประเทศชาติให้ก้าวทันต่อสังคมในยุคปัจจุบัน ดังนั้นควรส่งเสริมการอ่านให้แก่เด็ก เพราะการอ่านเป็นทักษะหนึ่งที่สำคัญเป็นเครื่องมือในการเรียนรู้ในชีวิตประจำวัน (พัชรพงษ์ เต็มยวน และคณะ, 2567, น. 88) และการอ่านยังเป็นวิธีหนึ่งที่จะให้ได้มาซึ่งข้อมูลในการเขียน แหล่งข้อมูลนี้นับว่าเป็นแหล่งข้อมูลที่หาได้สะดวก รวดเร็ว ประหยัด และได้ผลคุ้มค่ากว่าแหล่งข้อมูลอื่น เพราะเป็นแหล่งข้อมูลที่ได้รวบรวมไว้เป็นหมวดหมู่อยู่แล้ว ผู้เขียนเพียงค้นหามาศึกษาเปรียบเทียบเลือกเฟ้นเอาเฉพาะข้อมูลที่ต้องการ (ภาคภูมิ วรรณภา, 2559, น. 39) และการเขียนยังเป็นอีกทักษะหนึ่งที่สำคัญมากในการติดต่อสื่อสาร เพราะเป็นหลักฐานที่คงทนถาวรกว่าทักษะอื่น ในการนำเสนอข้อมูลความรู้ ความคิด และประสบการณ์ต่าง ๆ ของผู้ส่งสารสู่ผู้รับสาร โดยใช้ภาษาเขียนเป็นตัวสื่อทำให้ผู้รับสารเข้าใจเรื่องราว ความคิด ความรู้สึกที่ผู้ส่งสารถ่ายทอดออกมาได้ตรงกันทั้งผู้ส่งสารและผู้รับสาร (กระทรวงศึกษาธิการ, 2552, น. 1-2) การเขียนยังเป็นทักษะที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาความเจริญก้าวหน้าของมนุษย์ในด้านต่าง ๆ มนุษย์มีโอกาสพัฒนาศักยภาพของตนเองจากการเขียน และผลงานที่เกิดขึ้นนั้นยังมีคุณประโยชน์ให้แก่บุคคลอื่นด้วย (กอบกาญจน์ วิเศษรัมย์, 2562, น. 179) โดยเฉพาะการเขียนสรุปความซึ่งเป็นประโยชน์ต่อผู้คนทุกเพศทุกวัย ทั้งวัยเรียนและวัยทำงานที่ต้องติดต่อสื่อสารกับบุคคลอื่น ทำให้สามารถรับสารและส่งสารได้อย่างมีประสิทธิภาพครบถ้วน ตรงตามวัตถุประสงค์ของผู้ส่งสาร รวมถึงเป็นสิ่งที่สำคัญในยุคปัจจุบัน เพราะการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ มีปัจจัยเรื่องเวลาและการแข่งขันเป็นสิ่งกำหนด (วรารัตน์ มหามนตรี, 2562, น. 5-6) ดังนั้นการอ่านและการเขียนจึงเป็นทักษะที่สำคัญและมีคุณค่าต่อชีวิตในยุคที่วิทยาการต่าง ๆ ก้าวหน้าไปอย่างรวดเร็ว การอ่านเป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้ ทำให้ผู้อ่านฉลาดรอบรู้ทันเหตุการณ์และติดตามความเจริญก้าวหน้าทันโลก สามารถนำข้อมูลที่ได้อ่านมาประกอบการคิดและการตัดสินใจ ส่วนการเขียนเป็นการถ่ายทอดความรู้ ความรู้สึกนึกคิด เรื่องราว ตลอดจนประสบการณ์ต่าง ๆ ไปสู่ผู้อ่านโดยใช้ตัวอักษรเป็นเครื่องมือในการถ่ายทอด การเขียนจึงเป็นวิธีการสื่อสารที่สำคัญในการถ่ายทอดความรู้ ความคิด ประสบการณ์เพื่อสื่อไปยังผู้รับสารได้อย่างกว้างไกล (จิรวัดน์ เพชรรัตน์ และ อัมพร ทองใบ, 2556, น. 271)

ในปัจจุบันการรู้เรื่องการอ่าน (Reading Literacy) เป็นหนึ่งในทักษะการรู้เรื่องของ PISA (Programme for International Student Assessment) ซึ่งเป็นโปรแกรมประเมินสมรรถนะนักเรียนมาตรฐานสากล ริเริ่มโดยองค์การเพื่อความร่วมมือทางเศรษฐกิจและการพัฒนา (Organization for Economic Co-operation and Development หรือ OECD) มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินคุณภาพของระบบการศึกษาของประเทศต่าง ๆ ในการเตรียมความพร้อมให้เยาวชนมีศักยภาพหรือความสามารถพื้นฐานที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตในโลกที่มีการเปลี่ยนแปลง โดยจะเลือกประเมินนักเรียนอายุ 15 ปี ซึ่งเป็นวัยที่จบการศึกษาภาคบังคับภายใต้มาตรฐานเดียวกัน (สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี, 2567) การรู้เรื่องการอ่านตามนิยามของ PISA 2018 หมายถึง ความสามารถที่จะทำความเข้าใจกับสิ่งที่ได้อ่าน สามารถนำไปใช้ ประเมิน สะท้อนออกมาเป็นความคิดเห็นของตนเอง และมีความรักและผูกพันกับการอ่าน เพื่อให้บรรลุเป้าหมาย พัฒนาความรู้และศักยภาพ และการมีส่วนร่วมในสังคม (สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี, 2566) การเป็นผู้รู้เรื่องการอ่านที่แท้จริงมิได้วัดเพียงความสามารถในการถ่ายทอดความหมายจากตัวอักษร แต่ยังหมายรวมถึงการใช้การอ่านเพื่อวัตถุประสงค์ที่หลากหลาย โดยบุคคลที่มีความรักและผูกพันกับการอ่านจะมีลักษณะสำคัญ เช่น การอ่านอย่าง

สม่ำเสมอ การเสาะแสวงหาสื่อที่หลากหลาย การมีแรงจูงใจภายในต่อการอ่าน และการสร้างปฏิสัมพันธ์ทางสังคม ผ่านการอ่าน (สันติวัฒน์ จันทรไธ และคณะ, 2562, น. 13-14) อย่างไรก็ตามผลการประเมิน PISA ชี้ให้เห็นแนวโน้มที่น่าเป็นห่วงสำหรับความสามารถด้านการอ่านของนักเรียนไทย โดยเฉพาะช่วง PISA 2015 ถึง PISA 2018 ที่คะแนนการอ่านลดลงถึง 16 คะแนน ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงความจำเป็นเร่งด่วนในการยกระดับทักษะการอ่านของเยาวชนไทย และถือเป็นความท้าทายสำคัญของระบบการศึกษา (สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี, 2565, น. 52) สอดคล้องกับการทดสอบความสามารถในการอ่านและการเขียน ภาคเรียนที่ 1 เดือนกรกฎาคม 2566 จากการใช้เครื่องมือคัดกรองความสามารถในการอ่านและเขียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ของสถาบันภาษาไทย สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ พบว่าคะแนนการอ่านอยู่ในระดับปรับปรุงและพอใช้ มีค่าเฉลี่ยคะแนนการอ่านเท่ากับ 5.63 คะแนน จากคะแนนเต็ม 20 คะแนน และคะแนนการเขียนอยู่ในระดับพอใช้และดี มีค่าเฉลี่ยคะแนนการเขียนเท่ากับ 10.25 คะแนน จากคะแนนเต็ม 16 คะแนน (โรงเรียนด้านอุดมวิทยา, 2566, น. 1-3) ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าการรู้เรื่องการอ่านและการเขียนสรุปความเป็นเรื่องที่ควรเร่งพัฒนา

การจัดการเรียนรู้แบบ SQ5R ของ Pauk (2001, pp. 275-288) ประกอบด้วย Survey, Questions, Read, Record, Recite, Review, Reflect เป็นนวัตกรรมทางการศึกษาที่มุ่งพัฒนาทักษะการอ่านและการเรียนรู้อย่างเป็นระบบ โดยได้รับการพัฒนาต่อยอดมาจากรูปแบบ SQ3R ซึ่งริเริ่มโดย Francis P. Robinson นักจิตวิทยาการอ่านชื่อดังจากมหาวิทยาลัยโอไฮโอสเตต (Ohio State University) วิธีการนี้ประกอบด้วยขั้นตอนที่เป็นระบบ เริ่มจากการสำรวจเนื้อหา การตั้งคำถามซึ่งเป็นขั้นตอนสำคัญของการเรียนรู้ การอ่านอย่างพิถีพิถัน การบันทึก การทบทวนด้วยวาจา การทบทวนซ้ำ และการไตร่ตรองอย่างลึกซึ้ง ซึ่งแต่ละขั้นตอนมีจุดประสงค์เพื่อกระตุ้นกระบวนการคิด ความเข้าใจในการอ่านและสามารถสรุปความรู้ได้อย่างมีวิจารณญาณ และเทคนิคการเรียนรู้ที่สำคัญอีกรูปแบบหนึ่งในปัจจุบัน คือ การใช้คำถามดังที่ ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์ (2557, น.6) สรุปไว้ว่า คำถามนั้นมีความสำคัญมากในการพัฒนาผู้เรียน โดยคำถามจะช่วยให้ครูได้สำรวจความรู้เดิม และกระตุ้นความสนใจของผู้เรียนทำให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียน กระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดแง่มุมการคิดมากขึ้น และเมื่อมีการอภิปรายจะนำไปสู่ความเข้าใจและเกิดการเรียนรู้ตามจุดมุ่งหมายที่วางไว้ รวมทั้งคำถามจะช่วยให้การประเมินผลการเรียนของผู้เรียนและการสอนของครูได้อีกด้วย

จากเหตุผลและแนวคิดการที่กล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะนำแนวคิดการจัดการเรียนรู้แบบ SQ5R ร่วมกับเทคนิคการใช้คำถามมาใช้ ในการศึกษาผลการจัดการเรียนรู้แบบ SQ5R ร่วมกับเทคนิคการใช้คำถามที่มีต่อการรู้เรื่องการอ่านและเขียนสรุปความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนด้านอุดมวิทยา เพื่อให้ นักเรียนมีการรู้เรื่องการอ่าน ความสามารถในการเขียนสรุปความ รวมถึงมีความรักและผูกพันกับการอ่านมากยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบการรู้เรื่องการอ่านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยการจัดการเรียนรู้แบบ SQ5R ร่วมกับเทคนิคการใช้คำถาม ก่อนและหลังเรียน และหลังเรียนกับเกณฑ์ร้อยละ 70
2. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการเขียนสรุปความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยการจัด

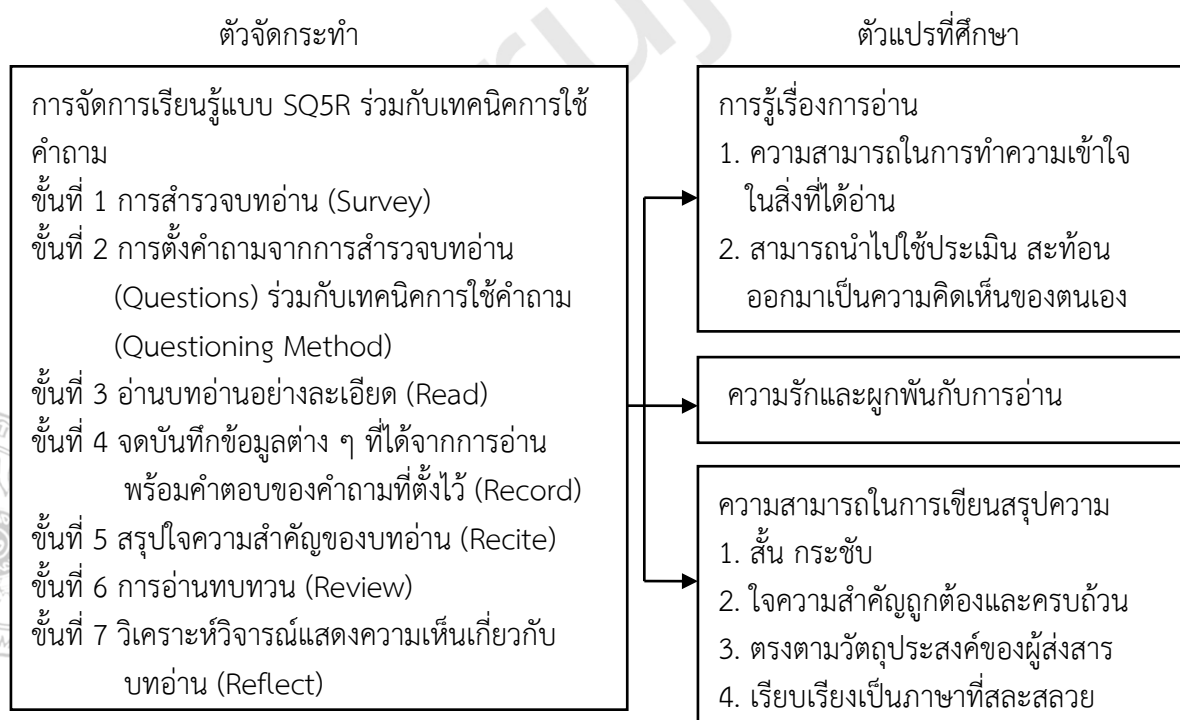
การเรียนรู้แบบ SQ5R ร่วมกับเทคนิคการใช้คำถาม ก่อนและหลังเรียน และหลังเรียนกับเกณฑ์ร้อยละ 70

3. เพื่อเปรียบเทียบความรักและผูกพันกับการอ่านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยการจัดการเรียนรู้แบบ SQ5R ร่วมกับเทคนิคการใช้คำถาม ก่อนและหลังเรียน

สมมุติฐานการวิจัย

1. การเปรียบเทียบการรู้เรื่องการอ่านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยการจัดการเรียนรู้แบบ SQ5R ร่วมกับเทคนิคการใช้คำถาม หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน และหลังเรียนสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 70
2. การเปรียบเทียบความสามารถในการเขียนสรุปความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยการจัดการเรียนรู้แบบ SQ5R ร่วมกับเทคนิคการใช้คำถาม หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน และหลังเรียนสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 70
3. ความรักและผูกพันกับการอ่านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยการจัดการเรียนรู้แบบ SQ5R ร่วมกับเทคนิคการใช้คำถาม หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2566 ของโรงเรียนขยายโอกาสในกลุ่มพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาวังน้ำเขียวสามัคคี อำเภอสว่างวีระวัฒน์ จังหวัด

นครราชสีมา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 3 จำนวน 7 โรงเรียน ซึ่งมีนักเรียนทั้งสิ้น 138 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนด้านอุดมวิทยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 3 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2566 จำนวน 8 คน ซึ่งได้มาโดยการสุ่มแบบกลุ่ม (กิตติพงษ์ ลือนาม, 2564, น. 69-70)

2. ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

2.1 ตัวจัดกระทำ คือ การจัดการเรียนรู้แบบ SQ5R ร่วมกับเทคนิคการใช้คำถาม

2.2 ตัวแปรที่ศึกษา คือ การรู้เรื่องการอ่าน ความสามารถในการเขียนสรุปความ และความรักและผูกพันกับการอ่าน

3. ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ดำเนินการทดลองในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2566 ใช้เวลา 4 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 3 ชั่วโมง รวมทั้งหมด 12 ชั่วโมง และแผนเตรียมความพร้อม 1 ชั่วโมง รวมทั้งสิ้น 13 ชั่วโมง

4. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย แบ่งเป็น 2 ส่วน ได้แก่ เครื่องมือที่ใช้ในการทดลองและเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังรายละเอียดต่อไปนี้

4.1 เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง ได้แก่ แผนเตรียมความพร้อม 1 แผนจำนวน 1 ชั่วโมง และแผนการจัดการเรียนรู้การรู้เรื่องการอ่านและการเขียนสรุปความโดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบ SQ5R ร่วมกับเทคนิคการใช้คำถามของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 4 แผน ใช้เวลาจัดกิจกรรมการเรียนรู้แผนละ 3 ชั่วโมง ลักษณะของแผนการจัดการเรียนรู้เป็นแผนการจัดการเรียนรู้ภาษาไทยแบบ SQ5R ร่วมกับเทคนิคการใช้คำถาม มีขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ 7 ขั้นตอน คือ ขั้นที่ 1 การสำรวจบทอ่าน (Survey) ขั้นที่ 2 การตั้งคำถามจากการสำรวจบทอ่าน (questions) ร่วมกับเทคนิคการใช้คำถาม (Questioning Method) ขั้นที่ 3 อ่านบทอ่านอย่างละเอียด (Read) ขั้นที่ 4 จัดบันทึกข้อมูลต่าง ๆ ที่ได้จากการอ่านพร้อมคำตอบของคำถามที่ตั้งไว้ (Record) ขั้นที่ 5 สรุปใจความสำคัญของบทอ่าน (Recite) ขั้นที่ 6 การอ่านทบทวน (Review) ขั้นที่ 7 วิเคราะห์วิจารณ์แสดงความเห็นเกี่ยวกับบทอ่าน (Reflect) ซึ่งผ่านการตรวจสอบความถูกต้อง เหมาะสมตามองค์ประกอบของแผนการจัดการเรียนรู้ ด้านเวลา เนื้อหา กิจกรรมการเรียนการสอน สื่อการเรียนรู้ และการวัดผล ประเมินผลจากผู้เชี่ยวชาญ 3 คน มีค่าเฉลี่ย 4.74 หมายถึง มีความสอดคล้องและเหมาะสมมากที่สุด

4.2 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล แบ่งเป็น 3 ชนิด ดังนี้

4.2.1 แบบวัดการรู้เรื่องการอ่าน ก่อนเรียนและหลังเรียน เป็นแบบปรนัย 4 ตัวเลือก จำนวน 20 ข้อ ได้มาจากการสร้างแบบวัดการรู้เรื่องการอ่านจำนวน 40 ข้อ โดยมีผลการประเมินระดับคุณภาพแบบวัดการรู้เรื่องการอ่านจากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน มีค่า IOC เท่ากับ 0.67 ถึง 1.00 จากนั้นนำแบบวัดการรู้เรื่องการอ่านไปทดลองใช้ (try out) จำนวน 30 คน เพื่อหาคุณภาพและเลือกแบบวัดการรู้เรื่องการอ่านไปใช้กับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 20 ข้อ โดยมีค่าความยากง่าย (p) อยู่ระหว่าง 0.25 ถึง 0.75 ค่าอำนาจจำแนก (r) อยู่ระหว่าง

0.33 ถึง 1.00 และมีค่าความเชื่อมั่นของข้อสอบทั้งฉบับ โดยใช้สูตร KR-20 ของ Kuder- Richardson (กิตติพงษ์ ลือนาม, 2564, น. 88) ได้เท่ากับ 0.84

4.2.2 แบบวัดความรักและผูกพันกับการอ่าน ก่อนเรียนและหลังเรียน เป็นเครื่องมือวัดพฤติกรรมการเรียนรู้ด้านจิตพิสัยตามองค์ประกอบด้านความรักและผูกพันกับการอ่านของยุทธนา ปัญญา (2563, น. 147-148) มีลักษณะแบบมาตราประมาณค่าของลิเคิร์ต (Likert) 5 ระดับ จำนวน 15 ข้อ ประกอบไปด้วยคำถามเชิงบวกและเชิงลบ โดยให้นักเรียนประเมินพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับความรักและความผูกพันกับการอ่านของตนเองตามระดับการปฏิบัติจริง ซึ่งยุทธนา ปัญญา ได้นำแบบวัดความรักและผูกพันกับการอ่านไปทดลองใช้ (try out) กับนักเรียนจำนวน 50 คน เพื่อหาคุณภาพ พบว่ามีค่าดัชนีความสอดคล้อง 1.00 และค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.21-0.56 ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.80 ซึ่งเป็นที่ยอมรับได้ และนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่าง

4.2.3 แบบวัดความสามารถในการเขียนสรุปความ ก่อนเรียนและหลังเรียน เป็นแบบอัตนัย จำนวน 2 ข้อ ได้มาจากการสร้างแบบวัดความสามารถในการเขียนสรุปความ จำนวน 4 ข้อ โดยมีผลการประเมินระดับคุณภาพแบบวัดความสามารถในการเขียนสรุปความ จากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน มีค่า IOC เท่ากับ 1.00 ทุกข้อ จากนั้นนำแบบวัดความสามารถในการเขียนสรุปความไปทดลองใช้ (try out) กับนักเรียนจำนวน 30 คน เพื่อหาคุณภาพและเลือกแบบวัดความสามารถในการเขียนสรุปความไปใช้กับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 2 ข้อ โดยมีค่าความยากง่าย (p) เท่ากับ 0.667 ค่าอำนาจจำแนก (r) อยู่ระหว่าง 0.467 ถึง 0.533 และมีค่าความเชื่อมั่นของข้อสอบทั้งฉบับ โดยใช้วิธีสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach Alpha Procedure) (อนุวัติ คุณแก้ว, 2559 อ้างถึงใน สุนันท์ สipay, 2566, น. 50) ได้เท่ากับ 0.88

5. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาประสิทธิผลของการจัดการเรียนรู้แบบ SQ5R ในการพัฒนาทักษะการรู้เรื่อง การอ่าน และความสามารถในการเขียนสรุปความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยดำเนินการวิจัยอย่างเป็นระบบ เริ่มจากการทดสอบก่อนเรียนเพื่อวัดระดับเริ่มต้นของนักเรียนด้วยเครื่องมือวัด 3 ฉบับ ได้แก่ แบบวัดการรู้เรื่อง การอ่าน แบบวัดความสามารถในการเขียนสรุปความ และแบบวัดความรักและผูกพันกับการอ่าน

การทดลองดำเนินการที่โรงเรียนด่านอุดมวิทยา อำเภอน้ำเขียว จังหวัดนครราชสีมา ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2566 โดยใช้ระยะเวลา 13 ชั่วโมง ประกอบด้วยชั่วโมงเตรียมความพร้อม 1 ชั่วโมง และการสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้ 4 แผน แผนละ 3 ชั่วโมง ผู้วิจัยได้ประยุกต์ใช้การจัดการเรียนรู้แบบ SQ5R ควบคู่กับเทคนิคการใช้คำถาม ภายใต้หน่วยการเรียนรู้ "ท่องไปในโลกการอ่าน"

หลังสิ้นสุดการทดลอง นักเรียนเข้ารับการทดสอบด้วยแบบวัดชุดเดิม

6. การวิเคราะห์ข้อมูล

6.1 วิเคราะห์เปรียบเทียบการรู้เรื่อง การอ่าน ความสามารถในการเขียนสรุปความและความรักและผูกพันกับการอ่าน โดยการจัดการเรียนรู้แบบ SQ5R ร่วมกับเทคนิคการใช้คำถามโดยการตรวจสอบการแจกแจงปกติ โดยใช้ Kolmogorov-Smirnov Test พบว่า ผลการทดสอบการแจกแจงของคะแนนเป็นโค้งปกติที่ระดับนัยสำคัญ .05 ข้อมูลมีการแจกแจงแบบปกติจึงใช้ t-test Dependent Sample และ t-test One Sample ในการทดสอบสมมติฐานการวิจัย

6.2 วิเคราะห์ข้อมูล เพื่อเปรียบเทียบการรู้เรื่องการอ่าน ความสามารถในการเขียนสรุปความ และ ความรักและผูกพันกับการอ่าน หน่วยการเรียนรู้ ท่องไปในโลกการอ่าน นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ก่อน และหลังการจัดการเรียนรู้โดยการจัดการเรียนรู้แบบ SQ5R ร่วมกับเทคนิคการใช้คำถาม โดยใช้สถิติทดสอบ ค่าที แบบไม่อิสระ (t-test Dependent Sample)

6.3 วิเคราะห์ข้อมูล เพื่อเปรียบเทียบผลการรู้เรื่องการอ่านและความสามารถในการเขียนสรุปความ หน่วยการเรียนรู้ ท่องไปในโลกการอ่าน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จากการจัดการเรียนรู้แบบ SQ5R ร่วมกับเทคนิคการใช้คำถาม กับเกณฑ์ร้อยละ 70 ใช้สถิติทดสอบค่าทีแบบหนึ่งกลุ่ม (t-test One Sample)

ผลการวิจัย

1. เปรียบเทียบการรู้เรื่องการอ่านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยการจัดการเรียนรู้แบบ SQ5R ร่วมกับเทคนิคการใช้คำถาม ก่อนและหลังเรียน และหลังเรียนกับเกณฑ์ร้อยละ 70 ได้ดังตารางที่ 1-2

ตารางที่ 1 ผลการเปรียบเทียบผลคะแนนการรู้เรื่องการอ่านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยการจัดการเรียนรู้แบบ SQ5R ร่วมกับเทคนิคการใช้คำถามก่อนและหลังเรียน

คะแนน	n	M	SD	t	p
ก่อนเรียน	8	9.50	3.66	9.361*	.000
หลังเรียน	8	13.63	3.46		

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 1 พบว่า ผลคะแนนการรู้เรื่องการอ่านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยการจัดการเรียนรู้แบบ SQ5R ร่วมกับเทคนิคการใช้คำถาม หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 2 ผลการเปรียบเทียบการรู้เรื่องการอ่านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยการจัดการเรียนรู้แบบ SQ5R ร่วมกับเทคนิคการใช้คำถามหลังเรียนกับเกณฑ์ร้อยละ 70

การทดสอบ	n	คะแนนเต็ม	คะแนนร้อยละ 70	M	SD	t	p
หลังเรียน	8	20	14	13.63	3.46	.306	.768

จากตารางที่ 2 พบว่า ผลคะแนนการรู้เรื่องการอ่านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยการจัดการเรียนรู้แบบ SQ5R ร่วมกับเทคนิคการใช้คำถามหลังเรียน ไม่สูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 70 ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

2. ผลการเปรียบเทียบความสามารถในการเขียนสรุปความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยการจัดการเรียนรู้แบบ SQ5R ร่วมกับเทคนิคการใช้คำถามก่อนและหลังเรียน และหลังเรียนกับเกณฑ์ร้อยละ 70 ได้ดังตารางที่ 3-4

ตารางที่ 3 ผลการเปรียบเทียบผลคะแนนความสามารถในการเขียนสรุปความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยการจัดการเรียนรู้แบบ SQ5R ร่วมกับเทคนิคการใช้คำถามก่อนและหลังเรียน

คะแนน	n	M	SD	t	p
ก่อนเรียน	8	11.56	1.27	9.768*	.000
หลังเรียน	8	16.13	2.26		

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 3 พบว่า ผลคะแนนความสามารถในการเขียนสรุปความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยการจัดการเรียนรู้แบบ SQ5R ร่วมกับเทคนิคการใช้คำถาม หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 4 ผลการเปรียบเทียบความสามารถในการเขียนสรุปความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยการจัดการเรียนรู้แบบ SQ5R ร่วมกับเทคนิคการใช้คำถามหลังเรียนกับเกณฑ์ร้อยละ 70

การทดสอบ	n	คะแนนเต็ม	คะแนนร้อยละ 70	M	SD	t	p
หลังเรียน	8	20	14	16.13	2.26	2.655*	.017

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4 พบว่า ผลคะแนนความสามารถในการเขียนสรุปความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยการจัดการเรียนรู้แบบ SQ5R ร่วมกับเทคนิคการใช้คำถามหลังเรียน สูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 70 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. ผลการเปรียบเทียบความรักและผูกพันกับการอ่านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยการจัดการเรียนรู้แบบ SQ5R ร่วมกับเทคนิคการใช้คำถามก่อนเรียนและหลังเรียน ได้ดังตารางที่ 5

ตารางที่ 5 ผลการเปรียบเทียบความรักและผูกพันกับการอ่านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยการจัดการเรียนรู้แบบ SQ5R ร่วมกับเทคนิคการใช้คำถามก่อนและหลังเรียน

คะแนน	n	M	SD	t	p
ก่อนเรียน	8	9.38	3.74	3.374*	.012
หลังเรียน	8	11.81	2.40		

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 5 พบว่า ผลการเปรียบเทียบความรักและผูกพันกับการอ่านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยการจัดการเรียนรู้แบบ SQ5R ร่วมกับเทคนิคการใช้คำถาม หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผลการวิจัย

ผลการจัดการเรียนรู้แบบ SQ5R ร่วมกับเทคนิคการใช้คำถามที่มีต่อการรู้เรื่องการอ่านและความสามารถในการเขียนสรุปความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีประเด็นอภิปราย ดังนี้

1. การรู้เรื่องการอ่านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยการจัดการเรียนรู้แบบ SQ5R ร่วมกับเทคนิคการใช้คำถามของผู้วิจัย ส่งผลให้นักเรียนมีคะแนนการรู้เรื่องการอ่านเฉลี่ยก่อนเรียนเท่ากับ 9.50 คะแนน และหลังเรียนเท่ากับ 13.63 คะแนน จากคะแนนเต็ม 20 คะแนน พบว่า หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ แต่หลังเรียนไม่สูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 70 ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 ซึ่งไม่เป็นตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการจัดการเรียนรู้แบบ SQ5R ร่วมกับเทคนิคการใช้คำถาม เป็นการจัดกิจกรรมที่มุ่งเน้นไปถึงการพัฒนากระบวนการทางด้านการอ่านอย่างเป็นระบบ ซึ่งนักเรียนได้ทำความเข้าใจในเรื่องที่อ่านจากขั้นตอนการอ่านสำรวจ เป็นการฝึกค้นคว้าหาจุดสำคัญของเรื่องที่อ่าน ทำให้นักเรียนได้ทราบว่าเป็นเรื่องราวเกี่ยวกับอะไร กล่าวถึงเรื่องใดบ้างอย่างคร่าว ๆ มองเห็นเป้าหมายของการอ่านเรื่องได้ชัดเจนขึ้น สอดคล้องกับแนวคิดของ Pauk (2001, p. 275) ที่กล่าวว่าจัดการเรียนรู้แบบ SQ5R เป็นวิธีการที่ช่วยพัฒนาและส่งเสริมกระบวนการอ่านเพื่อความเข้าใจ การเรียนรู้ จดจำ และเมื่อทำตามจนครบทั้ง 7 ขั้นตอน จะช่วยให้ผู้อ่านสามารถมองเห็นภาพรวมของบทอ่าน เมื่อทำสำเร็จทักษะและความรู้จากการอ่านดังกล่าวจะจดจำได้อย่างแม่นยำซึ่งเป็นประโยชน์อย่างมากในการอ่าน

นอกจากนี้ในการออกแบบการจัดการเรียนรู้และการคัดเลือกบทอ่าน เป็นสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการรู้เรื่องการอ่าน 4 สถานการณ์ ได้แก่ สถานการณ์ส่วนตัว สถานการณ์สาธารณะ สถานการณ์ทางการงานอาชีพ และสถานการณ์การศึกษา ส่งผลให้นักเรียนได้วิเคราะห์ทำความเข้าใจกับบทอ่านอย่างหลากหลาย โดยในการวิจัยครั้งนี้มีการใช้เทคนิคการใช้คำถามแบบ 5W1H, PMI และหมวกหกใบ เข้ามาร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบ SQ5R

ซึ่งช่วยส่งเสริมให้นักเรียนมีแนวทางการตั้งคำถามจากบทอ่าน ในขั้นที่ 2 ขึ้นตั้งคำถามจากการสำรวจบทอ่าน (Questions) อย่างมีหลักการเพิ่มมากขึ้น ในแต่ละเทคนิคการใช้คำถามนักเรียนจะได้เห็นเทคนิคแนวทางในการตั้งคำถามที่แตกต่างกันออกไปตามความเหมาะสมของเนื้อหา ซึ่งผู้วิจัยได้เตรียมความพร้อมให้กับนักเรียนในแผนเตรียมความพร้อมก่อนการจัดการเรียนรู้ เพื่อให้ให้นักเรียนได้เห็นแนวทางการใช้คำถาม 3 เทคนิคดังที่กล่าวมา ส่งผลให้นักเรียนได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ ฝึกการใช้คำถามเทคนิคต่าง ๆ และได้นำเสนอทำความเข้าใจร่วมกันกับเพื่อนในชั้นเรียนได้อย่างเป็นระบบ ส่งผลให้นักเรียนมีความสามารถในการตั้งคำถามและรู้จักการหาคำตอบที่สอดคล้องกันในการรู้เรื่องการอ่านมากยิ่งขึ้น สอดคล้องกับแนวคิดของชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์ (2557, น. 6) ที่สรุปความสำคัญของคำถามไว้ว่า คำถามนั้นมีความสำคัญมากในการพัฒนานักเรียนโดยคำถามจะช่วยให้ครูได้สำรวจความรู้เดิมและกระตุ้นความสนใจนักเรียนทำให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการเรียนกระตุ้นให้นักเรียนเกิดแรงมุงการคิดมากขึ้น เมื่อมีการอภิปรายจะนำไปสู่ความเข้าใจและเกิดการเรียนรู้ตามจุดมุ่งหมายที่วางไว้ รวมทั้งคำถามจะช่วยให้การประเมินผลการเรียนของนักเรียนและการสอนของครูอีกด้วย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของพระมหาสิริวัตร สุวรรณไตร (2564) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ผลของการใช้เทคนิคการอ่าน SQ5R เพื่อส่งเสริมทักษะการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้นิทานคุณธรรม พบว่า ทักษะการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 หลังจากการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิคการอ่าน SQ5R โดยใช้นิทานคุณธรรม หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสอดคล้องกับงานวิจัยของปวีณา วรรณคำ (2563) ซึ่งได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาความสามารถการอ่านเพื่อความเข้าใจโดยใช้เทคนิคการตั้งคำถามสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านเพื่อความเข้าใจภาษาไทย หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แต่จากการเปรียบเทียบการรู้เรื่องการอ่านหลังเรียนกับเกณฑ์ร้อยละ 70 พบว่านักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบ SQ5R ร่วมกับเทคนิคการใช้คำถาม มีคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนไม่สูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 70 ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากกลุ่มตัวอย่างมีทั้งนักเรียนที่เก่ง ปานกลาง และอ่อน อีกทั้งยังไม่คุ้นเคยกับการจัดการเรียนรู้แบบ SQ5R ที่ต้องฝึกการใช้คำถามเพื่อให้เกิดกระบวนการรู้เรื่องการอ่าน ประกอบกับในการจัดการเรียนรู้มีการใช้คำถาม 3 รูปแบบคือ 5W1H, PMI และหมวกหกใบ มาใช้ในขั้นของการใช้คำถาม และมีการปรับเปลี่ยนตามสถานการณ์การรู้เรื่องการอ่าน ส่งผลให้นักเรียนบางคนทำคะแนนได้ไม่สูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 70 สอดคล้องกับงานวิจัยของกานดา เจริญเตีย (2564) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ด้วยการจัดการเรียนรู้แบบ SQ5R โดยอิงบทอ่านตามแนวคิดสะเต็มศึกษา ซึ่งมีความใกล้เคียงกันกับการรู้เรื่องการอ่าน พบว่าหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แต่หลังเรียนไม่สูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 70 ที่ระดับนัยสำคัญ .05

2. ความสามารถในการเขียนสรุปความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยการจัดการเรียนรู้แบบ SQ5R ร่วมกับเทคนิคการใช้คำถามของผู้วิจัย ส่งผลให้นักเรียนมีคะแนนการเขียนสรุปความเฉลี่ยก่อนเรียนเท่ากับ 11.56 คะแนน และหลังเรียนเท่ากับ 16.13 คะแนน จากคะแนนเต็ม 20 คะแนน พบว่า หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน และสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 70 ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการ

จัดการเรียนรู้แบบ SQ5R ร่วมกับเทคนิคการใช้คำถาม เป็นการจัดกิจกรรมที่นอกจากมุ่งเน้นไปถึงการพัฒนากระบวนการทางด้านการอ่านอย่างเป็นระบบและยังส่งผลให้นักเรียนสามารถเขียนสรุปความได้เป็นอย่างดี อันเป็นผลพวงมากจากขั้นตอนของการใช้คำถามและการตอบคำถามที่นักเรียนจะได้เห็นแนวทางของคำตอบจากเรื่องที่อ่าน แล้วนำมารวบรวมเพื่อใช้ในการเขียนสรุปความ โดยนักเรียนได้เรียนรู้ที่จะนำเอาข้อความของคำตอบต่าง ๆ มาเรียงร้อยต่อกันและตัดส่วนที่ซ้ำกันออกไป สอดคล้องกับแนวคิดของปรมินทร์ จารูว (2562, น. 14-43) กล่าวถึงการสรุปความไว้ว่า เป็นการสรุปความคิดรวบยอด ซึ่งเป็นการประมวลเนื้อหาที่ได้อ่านทั้งหมดโดยสรุปความคิดที่ผู้เขียนต้องการจะสื่อสารให้สั้น กระชับ และครอบคลุมประเด็นต่าง ๆ ที่ผู้ส่งสารกล่าวถึง และเมื่อนักเรียนมีแนวทางในการเขียนโดยเรียงเรียงตามรูปแบบ โดยได้ข้อมูลมาจากขั้นตอนการใช้คำถามและตอบคำถามจึงทำให้เขียนสรุปความได้ดี ซึ่งครูและนักเรียนในชั้นเรียนจะช่วยกันทบทวนอีกครั้ง หากนักเรียนสามารถเขียนสรุปความได้ดีจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งกับตัวนักเรียน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ วรารัตน์ มหามนตรี (2562, น. 5-6) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของการสรุปความไว้ว่า การสรุปความมีประโยชน์ต่อผู้คนทุกเพศทุกวัยทั้งวัยเรียนและวัยทำงานที่ยังต้องติดต่อสื่อสารกับบุคคลอื่น ทำให้สามารถรับสารและส่งสารได้อย่างมีประสิทธิภาพครบถ้วนตรงตามวัตถุประสงค์ของผู้ส่งสาร สอดคล้องกับงานวิจัยของถนอมจิตร สังข์จรรย์ (2552) ได้ทำการวิจัยเรื่องการอ่านและการเขียนด้วยเทคนิค SQ5R ส่งผลทำให้ความสามารถด้านการเขียนของนักเรียนเพิ่มสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.01 และความสามารถด้านการเขียนของนักเรียนมีความพึงพอใจเชิงบวก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ Etemadzadeh et al. (2013) ได้ทำการวิจัยเรื่องบทบาทของเทคนิคการตั้งคำถามในการพัฒนาทักษะการคิดที่ส่งผลต่อทักษะการเขียน พบว่าผู้เข้าร่วมที่ได้รับการสอนเทคนิคการตั้งคำถามเป็นเวลา 2 สัปดาห์ มีพัฒนาการทางด้านทักษะการเขียนเพิ่มขึ้น 17% ดังนั้นจากผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่าเทคนิคการตั้งคำถามเป็นเทคนิคที่มีประสิทธิภาพในการกระตุ้นให้นักเรียนเขียนดีขึ้น

3. ความรักและผูกพันกับการอ่านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยการจัดการเรียนรู้แบบ SQ5R ร่วมกับเทคนิคการใช้คำถามก่อนและหลังเรียน พบว่า หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากบทอ่านที่ผู้วิจัยนำมาให้นักเรียนได้ศึกษามีความหลากหลายครบทั้ง 4 สถานการณ์ ได้แก่ สถานการณ์ส่วนตัว สถานการณ์สาธารณะ สถานการณ์ทางการทำงานอาชีพ และสถานการณ์การศึกษา ตามกรอบของการประเมินการรู้เรื่องการอ่าน และนักเรียนได้อ่านอย่างต่อเนื่อง มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ สอบถาม ปฏิสัมพันธ์กันในรูปแบบกิจกรรมกลุ่ม และเดี่ยวเพื่อนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน ทำให้นักเรียนมีความเข้าใจในบทอ่าน เห็นคุณค่าของการอ่านอย่างหลากหลาย ส่งผลให้นักเรียนมีความรักและผูกพันกับการอ่านมากยิ่งขึ้น เมื่อประเมินโดยใช้แบบวัดการรู้เรื่องการอ่าน สอดคล้องกับแนวคิดของสันติวัฒน์ จันทร์ไธ และคณะ (2562, น. 13) ที่ได้กล่าวถึงความรักและผูกพันกับการอ่านไว้ว่า บุคคลที่ได้ชื่อว่าเป็นผู้รู้เรื่องการอ่าน ไม่เพียงแต่เข้าใจบทอ่านและนำผลการอ่านไปใช้เท่านั้น หากแต่ยังต้องเป็นผู้ที่ให้คุณค่ากับการอ่าน และใช้การอ่านในวัตถุประสงค์ที่หลากหลาย ดังนั้นการสอนให้อ่านเก่งจึงไม่เพียงพอ ต้องทำให้รักและผูกพันกับการอ่านด้วย สอดคล้องกับงานวิจัยของยุทธนา ปัญญา (2563) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาการจัดการเรียนรู้ด้วยบทเรียนแสงความรู้บนเว็บร่วมกับกลยุทธ์คิว เอ อาร์ เพื่อเสริมสร้างการรู้เรื่องการอ่านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ซึ่งมีการสอบถามเพื่อวัดความรักและผูกพันกับการอ่านก่อน

และหลังเรียนโดยใช้แบบวัดความรักและผูกพันกับการอ่าน พบว่า การรู้เรื่องการอ่านในภาพรวมของนักเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.1 และการรู้เรื่องการอ่านจำแนกเป็นรายองค์ประกอบ ได้แก่ ความเข้าใจในการอ่าน และความรักและผูกพันกับการอ่าน สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.1

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1.1 ในการดำเนินกิจกรรมครูอาจจะมีสถานการณ์ตามกรอบการประเมินด้านการอ่านที่หลากหลายยิ่งขึ้นเพื่อให้นักเรียนสามารถเลือกใช้ในกิจกรรมการอ่าน

1.2 ในเทคนิคการตั้งคำถามหากนักเรียนจำการตั้งคำถามไม่ได้ ครูควรมีใบความรู้เรื่องการตั้งคำถามให้พร้อมและเพียงพอสำหรับนักเรียนทุกคน ครูต้องเข้าใจความแตกต่างของนักเรียนเป็นรายคนเพื่อส่งเสริมและพัฒนาให้นักเรียนได้อย่างถูกต้องในการทำกิจกรรม

1.3 ในขั้นที่ 2 การตั้งคำถามจากการสำรวจบทอ่านร่วมกับเทคนิคการใช้คำถาม อาจจะมีนักเรียนที่ตั้งคำถามได้ช้าและใช้เวลานานในขั้นนี้ หรือพบคำถามซ้ำในรูปแบบอื่น ครูควรชี้แจงและช่วยปรับการใช้คำถามและควบคุมไม่ให้ขั้นตอนนี้ใช้เวลานานเกินไป

1.4 ในขั้นที่ 5 การสรุปใจความสำคัญของบทอ่าน เป็นอีก 1 ขั้นตอนที่อาจจะพบว่านักเรียนอาจใช้เวลาในการทำกิจกรรมมาก ครูควรแนะนำแนวทางในการสรุปความรู้จากการถามและตอบจากบทความที่นักเรียนได้ทำกิจกรรมแล้วนำมาใช้ในการเขียนสรุปความ

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรทำการวิจัยหรือพัฒนาเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้แบบ SQ5R ร่วมกับเทคนิคการใช้คำถาม ในหน่วยการเรียนรู้อื่น ในระดับชั้นอื่น ๆ หรือในกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น ๆ ตามความเหมาะสมของเนื้อหาของแต่ละรายวิชาต่อไป

2.2 ควรทำการวิจัยหรือพัฒนาเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้แบบ SQ5R ร่วมกับเทคนิคการใช้คำถามไปใช้ในการพัฒนาทักษะการฟัง พูด และเขียน ซึ่งจะส่งผลให้นักเรียนให้มีทักษะการเรียนรู้รอบด้าน

2.3 ควรทำวิจัยเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้แบบ SQ5R ร่วมกับเทคนิคการใช้คำถามโดยใช้คำถามรูปแบบอื่น นอกเหนือจากการใช้คำถามแบบ 5W1H, PMI และหมวกหกใบ ตามความเหมาะสมของเนื้อหา

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. (2552). **คู่มือการเรียนการสอนภาษาไทย คิดและเขียนเชิงสร้างสรรค์ : เรียงความย่อความ สรุปความ ช่วงชั้นที่ 2 – ช่วงชั้นที่ 4** (พิมพ์ครั้งที่ 2). โรงพิมพ์องค์การค้ำของสำนักงานคณะกรรมการ สกสศ.

กอบกาญจน์ วิเศษรัมย์. (2562). **ภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร** (พิมพ์ครั้งที่ 6). โอเดียนสโตร์.

- กานดา เจริญเตี้ย. (2564). การศึกษาความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ด้วยการจัดการเรียนรู้แบบ SQ5R โดยอิงบทอ่านตามแนวสะเต็มศึกษา. [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา]. มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา.
- กิตติพงษ์ ลือนาม. (2564). วิธีวิทยาการวิจัยทางการศึกษา (พิมพ์ครั้งที่ 2). โคราซ มาร์เก็ตติ้ง แอนด์ โปรดักชั่น.
- จิรวัดน์ เพชรรัตน์ และ อัมพร ทองใบ. (2556). การอ่านและการเขียนทางวิชาการ: Academic Reading and Writing. โอเดียนสโตร์.
- ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์. (2557). เทคนิคการใช้คำถามเพื่อพัฒนาการคิด (พิมพ์ครั้งที่ 4). วีพริ้นท์ (1991).
- ณอมจิตร สังข์จัญญ. (2552). การพัฒนาทักษะการอ่านและการเขียนด้วยเทคนิค เอส คิว ไฟว์ อาร์ (SQ5R). [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา]. มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- ธัญญารัตน์ ชื่นแสงจันทร์. (2563). ภาษาไทยเป็นเอกลักษณ์ของชาติไทยนำไปสู่การเรียนรู้. วารสารสังคมศึกษา มจร, 1(1), 66-78
- ปรมินทร์ จารูวร. (2562). เอกสารการสอนชุดวิชาภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร (พิมพ์ครั้งที่ 5). โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ปวีณา วรรณคำ. (2563). การพัฒนาความสามารถการอ่านเพื่อความเข้าใจ โดยใช้เทคนิคการตั้งคำถามสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1. [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา]. มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์.
- พระมหาสิริวัตร สุวรรณไตร. (2564). ผลของการใช้เทคนิคการอ่าน SQ5R เพื่อส่งเสริมทักษะการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้นิทานคุณธรรม. [การค้นคว้าอิสระปริญญาโทบริหารการศึกษา]. มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- พัชรพงษ์ เต็มยวน, ยสินธร นุ่มนึ่ง และพระมหาณัฐวัฒน์ เหมือนอ่อน. (2567). ทักษะการอ่านภาษาไทย กับปัจจัยที่ส่งผลต่อการเรียนรู้ทักษะการอ่านของนักเรียนในสังคม. วารสารมจร โกศยปริทรรศน์, 2(1), 85-90.
- ภาคภูมิ วรรณภา. (2559). การเขียนเพื่อการสื่อสาร Writing for Communication (พิมพ์ครั้งที่ 3). อินทนิล.
- ยุทธนา ปัญญา. (2563). การพัฒนาการจัดการเรียนรู้ด้วยบทเรียนแสงความรู้บนเว็บไซต์ร่วมกับกลยุทธ์ คิว เอ อาร์ เพื่อเสริมสร้างการรู้เรื่องการอ่านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น. [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา]. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- โรงเรียนด่านอุดมวิทยา. (2566). รายงานสรุปผลการประเมินความสามารถการอ่านและการเขียน ครั้งที่ 1 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2566. โรงเรียนด่านอุดมวิทยา.
- วรารัตน์ มหามนตรี. (2562). เทคนิคการสรุปความ. มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี. (2565). ความท้าทายในการพัฒนาการรู้เรื่องการอ่านของไทย. นิตยสาร สสวท, 50(237), 52.
- สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี. (2566, 30 ตุลาคม). กรอบการประเมินด้านการอ่าน. https://pisathailand.ipst.ac.th/about-pisa/reading_literacy_framework/

สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี. (2567, 5 สิงหาคม). เกี่ยวกับ PISA.

<https://pisathailand.ipst.ac.th/about-pisa/>

สันติวัฒน์ จันทรีโต, นาทพงศ์ หนูสวัสดิ์, มณิการ์ ชูทอง, สุมิตรา คุณวัฒน์บัณฑิต และ สุวิตรา เลิศวรรณวิทย์.

(2562). แบบฝึกหัดการรู้เรื่องการอ่าน. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สุนันท์ สีพาย. (2566). การพัฒนาเครื่องมือรวบรวมข้อมูลการวิจัยทางการศึกษา (พิมพ์ครั้งที่ 2).

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ.

Etemadzadeh, A., Seifi, S., & Far, H.R. (2013). The role of questioning technique in developing thinking skills: The ongoing effect on writing skill. **Procedia-Social and Behavioral Sciences**, 70, 1024-1031.

Pauk, W. (2001). **How to Study in College** (7th ed). Houghton Mifflin.

